

แนวทางปฏิบัติราชการกรณีการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาเลิกจ้างพนักงานจ้าง

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาบอกเลิกสัญญาจ้างพนักงานจ้างตามภารกิจ ซึ่งการที่หน่วยงานราชการจะใช้สิทธิในการบอกเลิกสัญญาจ้างพนักงานจ้างตามภารกิจได้นั้น จะมีขั้นตอนอย่างไรบ้างเพื่อไม่ให้กระทบทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ และพนักงานจ้างตามภารกิจ บทความนี้หวังว่าจะช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถพิจารณารายละเอียด หลักเกณฑ์ในการบอกเลิกสัญญาจ้าง ได้ถี่ถ้วนยิ่งขึ้น หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากก็น้อย

หลักการและเหตุผล

หน่วยงานราชการ ไม่ว่าจะเป็นราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น นอกจากจะมีข้าราชการเป็นตัวขับเคลื่อนระบบงานราชการแล้ว ยังต้องมีพนักงานจ้างตามภารกิจหรือพนักงานจ้างทั่วไป ช่วยในการขับเคลื่อนงานราชการอีกส่วนหนึ่ง แต่เมื่อถึงเวลาที่หน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องดำเนินการบอกเลิกสัญญาจ้างพนักงานจ้างประเภทใด ประเภทหนึ่งแล้ว หน่วยงานราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ในการพิจารณาบอกเลิกสัญญาจ้าง ต้องดำเนินการอย่างไรที่จะไม่กระทบทั้งฝ่ายหน่วยงานราชการและฝ่ายพนักงานจ้างที่ต้องถูกบอกเลิกสัญญาจ้าง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูล ได้ใช้เป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจในการทำงาน

เนื้อเรื่องบทความ

ผู้ฟ้องคดี เดิมเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจ มีกำหนดอายุสัญญาจ้าง ๔ ปี ในเทศบาลตำบล ข. ในจังหวัดหนองคาย ต่อมาเทศบาลตำบล ข. (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้มีหนังสือแจ้งผู้ฟ้องคดีว่า เทศบาลตำบล ข. ได้จัดทำแผนอัตรากำลัง ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๕๘ ถึง พ.ศ.๒๕๖๐) ตามแนวทาง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นฯ จึงยกเลิกการเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจและปรับมาเป็นพนักงานจ้างเหมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นต้นไป ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเป็นการบอกเลิกสัญญาที่ไม่ถูกต้อง ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ทำผิดสัญญาแต่อย่างใด เป็นการก่อกวนผู้ฟ้องคดี เทศบาลตำบล ข. จึงต้องจ่ายค่าจ้างและค่าครองชีพให้แก่ผู้ฟ้องคดีที่ควรได้ตามสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงได้นำคดีมาฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำวินิจฉัยว่า คดีนี้แม้เทศบาลตำบล ข. (ผู้ถูกฟ้องคดี) จะมีอำนาจโดยชอบด้วยสัญญาและข้อ ๕๖ ตามประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดหนองคาย เรื่อง หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการจ้างพนักงานจ้างลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๗ แต่เทศบาลตำบล ข. (ผู้ถูกฟ้องคดี) ชอบที่จะต้องดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดในข้อ ๕๖ ดังกล่าว ประกอบกับประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง ค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ของพนักงานจ้าง (เพิ่มเติม) ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ด้วยเช่นกัน การบอกเลิกสัญญาจ้างพนักงานจ้างตามภารกิจรายผู้ฟ้องคดี เทศบาลตำบล ข. ต้องเสนอต่อคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดหนองคายว่ามีเหตุต้องจ่ายค่าตอบแทนกรณีนี้หรือไม่ เมื่อเทศบาลตำบล ข. ไม่ได้ดำเนินการดังกล่าว แต่ได้หาทางเยียวยาด้วยการหางานให้ผู้ฟ้องคดีใหม่เป็นพนักงานจ้างทั่วไปหรือจ้างเหมาบริการตามแนวทางเยียวยาพนักงานจ้างฯ ของอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แต่การช่วยเหลือเยี่ยวนั้น ขึ้นอยู่กับความสมัครใจพนักงานจ้างที่ถูกเลิกจ้างด้วยว่าจะยอมรับแนวทางการเยียวยานี้หรือไม่ สำหรับผู้ฟ้องคดีไม่อาจยอมรับการเยียวยาตามแนวทางนี้ได้ เทศบาลตำบล ข. จะอ้างว่าได้หาทางเยียวยาให้แล้วหาได้ไม่ ดังนั้นการที่เทศบาลตำบล ข.

//ผู้ถูก...

(ผู้ถูกฟ้องคดี) มิได้ดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๕๖ ของประกาศพนักงานเทศบาลฯ และประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลจังหวัดหนองคาย ประกอบกับผู้ฟ้องคดีไม่เลือกแนวทางเยียวยานี้เท่านั้น การบอกเลิกสัญญาจ้างของเทศบาลตำบล ข. (ผู้ถูกฟ้องคดี) จึงไม่ชอบ เทศบาลตำบล ข. จึงต้องชดใช้ค่าตอบแทนการออกจากงานเพราะเหตุบอกเลิกสัญญาจ้างก่อนครบกำหนดแก่ผู้ฟ้องคดีตามระยะเวลาที่เหลืออีก ๒๔ เดือน โดยกำหนดให้เฉพาะเงินเดือนสุดท้ายก่อนบอกเลิกสัญญาจ้าง แต่ไม่รวมถึงเงินค่าครองชีพชั่วคราว

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๒๖/๒๕๖๑ เห็นได้ว่า ศาลปกครองสูงสุดได้วางแนวทางการปฏิบัติราชการที่ดี กล่าวคือ การที่หน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาจ้างพนักงานจ้างซึ่งสัญญาจ้างพนักงานจ้างดังกล่าวมีลักษณะเป็นสัญญาที่ให้เอกชนเข้าดำเนินการหรือร่วมดำเนินการบริการสาธารณะโดยตรงอันเป็นสัญญาทางปกครอง แม้หน่วยงานของรัฐจะมีเอกสิทธิ์ตามสัญญาที่จะบอกเลิกสัญญาจ้างได้โดยไม่ต้องมีเหตุการบอกเลิกสัญญาดังเช่นสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ตาม แต่การบอกเลิกสัญญาจ้าง มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาไว้ หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนดไว้เสียก่อนจึงใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้ หน่วยงานของรัฐจะอ้างการดำเนินการอื่นที่กฎหมายไม่ได้กำหนดขั้นตอนไว้ ประกอบกับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้ยอมรับว่าเป็นการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาจ้างโดยชอบด้วยกฎหมายไม่ได้

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๒๖/๒๕๖๑

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
ผู้เรียบเรียง นายจิรภัฏ รอบรัตน์ นิติกรปฏิบัติการ